

## НОВІТНІ ЦИФРОВІ АКТИВИ NFT ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ РОЗВИТКУ

*Дослідження проведено в рамках проекту «Діджиталізація економіки як елемент сталого розвитку України та Таджикистану (DigEco) 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-SBHE-JP» / The program is developed in the framework of ERASMUS+ SBHE project «Digitalization of economic as an element of sustainable development of Ukraine and Tajikistan» / DigEco 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-SBHE-JP.*

*Цей проект фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. / This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.*

Розвиток сучасного суспільства нерозривно пов'язаний з розвитком інформаційних технологій. Цифрові активи набули неабиякого розвитку у останні десятиліття та посіли вагомий частку на фінансовому ринку. Світова капіталізація криптовалют за даними coinmarketcap.com становить понад 919.55 млрд доларів США. Ринок криптовалют, які створювались як альтернатива фіатним валютам, став об'єктом для інвестицій та спекуляцій. На сьогодні існують декілька видів криптоактивів, зокрема: незабезпечені криптовалюти, стейблкоїни, що забезпечені реальними активами, цифрові валюти центральних банків (CBDC) та NFT.

Невзаємозамінні токени (NFT) — це особливий тип криптоактивів, який є незамінним, на відміну від більшості криптовалют та багатьох мережевих або службових токенів. Являє активи, що існують лише у власних криптосистемах. NFT — неповторний, єдиний у своєму роді цифровий актив. Цей актив реєструється у мережі, де відображається його назва і те, чим він є (картинка, пісня, патерн тощо).

Розвиток ринку NFT пов'язують з появою у 2012 році Color Coin, що працює з біткоїном і є підтвердженням права власності. Однак проект не отримав подальшого розвитку — розробники біткоїну відмовилися від ідеї.

У 2014 році з'являється Counterparty — пов'язана з біткоїном платформа, що дозволяє створювати цифрові активи. Трьома роками пізніше на ній з'явиться жабеня Пепе. Пізніше під нього стилізують відомих персонажів, наприклад Гомера Сімпсона. Його продадуть спочатку за 500 доларів США, а потім за 38 тис доларів США. У 2017 році на блокчейні криптовалюти Ethereum створюють смарт-контракти NFT. Тоді ж з'являється гра CryptoKitties — така собі віртуальна котятча ферма. Користувачі купують або самостійно селекціонують цифрових кошенят. До кінця року на цю гру користувачі витрачають більше 1 млн доларів США, що привертає ще більшу увагу до NFT.

У лютому 2021 року людина з псевдонімом Flying Falcon купує 9 земельних ділянок у блокчейн-грі Axie Infinity за 1,5 млн доларів США, а анонімний покупець — гіф кота з тілом тістечка за 590 тис доларів США. Токен, що представляє колаж цифрового художника Біпла, був проданий за рекордні 69 мільйонів доларів США на аукціоні Christie's. І якими б ірраціональними не виглядали такі придбання, але вони мають місце, а отже формують попит на подальший розвиток NFT.

У дослідженні, проведеному спільно з дослідницькою компанією L'Atelier, що належить BNP Paribas, йдеться про те, що торгівля NFT у 2021 році досягла 17,6 мільярда доларів, що відображає приголомшливе зростання на 21 000% порівняно з 82 мільйонами доларів у 2020 році.

Сам криптоактив NFT не розроблявся для розрахункових операцій, тому сьогодні знайшов застосування у різних сферах: мистецькі NFT; Колекційні NFT; фінансові NFT; ігрові NFT; музичні NFT; NFT реальних активів; логістика NFT.

Залежно від сфери виділяють різні види невзаємозамінних токенів, однак переважна більшість все ж таки належить до сфери мистецтва: Загалом виділяють такі основні види NFT: арт (скульптура, полотно, діджитл АРТ); PFP колекції (аватар звичайний); віртуальна земля(віртуальна нерухомість); ігри; підписка/членство(на Patreon); музика; бренди; технічні DeFi токени, доменні імена та інші.

Традиційно цифрові активи пов'язують з фінансовими інноваціями, адже розробка перших криптовалют мала спростити сферу розрахунків, знизити транзакційні витрати, захистити систему платежів від несанкціонованого втручання. Однак більшість регуляторів як національних, так і міжнародних, скептично сприйняли ідею визнання криптовалют законними засобами платежу. Виходячи із сутності NFT, який є унікальним і невзаємозамінним, він не може претендувати на роль загального еквіваленту, а отже й не може використовуватись в розрахунках. Однак цифровізація мистецтва та інших об'єктів у вигляді NFT має гарні перспективи щодо реєстрації та обігу авторських прав.

Як і будь-який цифровий актив NFT мають свої переваги, до яких відносять високу ліквідність через торгівлю на спеціальних майданчиках, збереження авторського права, захист від підробки. Серед недоліків NFT виділяють: необхідність розуміння функціонування блокчейн-технологій, щоб користуватися активами та високі комісійні.

Отже, NFT можна використовувати для посвідчення авторського права на унікальні об'єкти, що спростить можливість продажу цих прав чи передачі їх у користування. Крім того, NFT можна розглядати як об'єкт для інвестицій, оскільки ринок NFT достатньо ліквідний, показує позитивну динаміку до зростання та дозволяє визначити ринкову ціну для кожного унікального NFT. Наведені вище приклади продажу NFT показують, що з часом їх вартість може зростати в декілька десятків, а інколи й в сотні разів.

Тому такий криптоактив можна утримувати для перепродажу за вищою ціною.